

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Nusikaltimų Aukos](#) > [Nukentėjusiųjų Teisės Pagal Šalis](#) > 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra nepranešus apie nusikaltimą?

Jei apie nusikaltimą nepranešama ir apie jį neinformuojamos teisminės institucijos, policija arba žandarmerija, jums nebus suteikta jokia informacija, nes valdžios institucijos nežinos apie nusikaltimą.

Jei teisminės institucijos, policija arba žandarmerija koku nors būdu (išskyrus jūsų, kaip aukos, paduotą skundą) sužinos apie nusikaltimą, būsite kviečiamas atvykti ir pateikti išsamią informaciją apie patirtą žalą ir nusikaltimo aplinkybes, taip pat tuo metu būsite informuotas apie savo teises.

Jei apie nusikaltimą policijai, žandarmerijai arba teisminėms institucijoms pranešite pats, taip pat būsite apklaustas, kai tik pranešite apie aplinkybes, ir informuotas apie savo teises.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jei esate Prancūzijos pilietis, galite pateikti skundą bet kurioje Prancūzijoje esančioje policijos nuovadoje ar žandarmerijos padalinyje. Jūsų skundas bus nagrinėjamas Prancūzijoje, jei Prancūzijos valdžios institucijos turi jurisdikciją, arba perduotas atitinkamoms valstybės, kurioje įvyko nusikaltimas, valdžios institucijoms.

Jei esate užsienio valstybės pilietis, tapęs Prancūzijoje įvykdyto nusikaltimo auka, galite pateikti skundą bet kurioje Prancūzijoje esančioje policijos nuovadoje ar žandarmerijos padalinyje. Apklauskos arba skundo pateikimo metu jums gali padėti vertėjas žodžiu. Apie rezultatus būsite informuotas tinkamu būdu, o jūsų teisės bus saugomos taip pat, kaip ir Prancūzijos piliečių teisės, nes teisės aktuose nustatytos tokios pačios taisyklės dėl aukų informavimo ir jų teisių apsaugos nedarant skirtumo pilietybės pagrindu.

Turite teisę gauti teisinę pagalbą, jei esate Europos Sąjungos valstybės narės arba valstybės, pasirašiusios tarptautinį susitarimą su Prancūzija, pilietis.

Be to, aukos, pateikusios skundą arba liudijančios prieš asmenis dėl sąvadaavimo arba prekybos žmonėmis, turi teisę gauti laikiną leidimą gyventi Prancūzijoje, suteikiantį teisę dirbti (išskyrus atvejus, kai aukos buvimas kelia grėsmę viešajai tvarkai).

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Kai pranešite apie nusikaltimą, bus užsirašyti jūsų kontaktiniai duomenys, kad tyrimo metu būtų galima su jumis susisiekti. Taip pat būsite informuotas apie savo teises ir apie tai, kaip galite jomis pasinaudoti.

Aukai teikiama informacija apie tyrimo eigą

Apie tyrimo, susijusio su jumis, eigą galite klausti policijos arba žandarmerijos, prokuroro arba tyrimą atliekančio teisėjo (jei byla perduodama).

Nusikaltimo ir tam tikrų pažeidimų atveju, jei esate civilinis ieškovas, tyrimą atliekantis teisėjas kas šešis mėnesius jus informuoja apie proceso eigą.

Aukai teikiama informacija apie tyrimo rezultatus

Baigus tyrimą, būsite informuotas apie priimtą sprendimą: atmesti, taikyti baudžiamajam persekiojimui alternatyvias priemones, šaukti atsakovą į teismą. Jei byla bus nagrinėjama teisme, būsite informuotas apie įtariamajam pateiktus kaltinimus, posėdžio datą ir vietą.

Aukai teikiama informacija, kai byla perduodama tyrimą atliekančiam teisėjui

Kai pradedamas teisminis tyrimas, prokuroras tyrimą perduoda teisėjui. Tyrimą atliekantis teisėjas privalo jus informuoti, kad buvo pradėtas teisminis tyrimas, kad turite teisę būti civiliniu ieškovu, ir kokia yra šios teisės įgyvendinimo tvarka. Jei esate nepilnametis, ši informacija suteikiama jūsų teisiniam atstovui.

Tyrimą atliekantis teisėjas aukai adresuotame pranešime jus taip pat informuos, kad, jei esate civilinis ieškovas, turite teisę gauti pasirinkto arba jūsų prašymu advokatūros pirmininko paskirto advokato pagalbą, nurodydamas, kad išlaidas turėsite padengti jūs, išskyrus atvejus, kai turite galimybę naudotis teisine pagalba (žr. sąlygas) arba turite teisinės apsaugos draudimą.

Aukai teikiama informacija apie įtariamojo padėtį

Apie tai, kad nusikalstama veika įtariamam asmeniui yra paskirtas kardomasis kalinimas, ar kad šis asmuo buvo paleistas iš kalėjimo, jums pranešama ne visada.

Kita vertus, visada būsite informuotas apie tai, kad įtariamasis iki teismo nagrinėjimo buvo paleistas su teismo priežiūra, jeigu siekiant jus apsaugoti buvo priimta apribojanti nutartis.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ir teismo nagrinėjimo metu)?

Jei nekalbate prancūzų kalba arba jos nemokate pakankamai gerai, policijos ar žandarmerijos padalinys, kuriame pranešėte apie nusikaltimą, kviečia vertėją žodžiu. Vertėjas žodžiu dalyvaus jūsų apklausose, visuose jūsų susitikimuose su advokatu bei teismo nagrinėjimo metu.

Tyrimo metu bylai vadovaujančio teisėjo galite prašyti, kad būtų išversti svarbiausi bylos dokumentai. Svarbūs dokumentai bus išversti nemokamai, tačiau už kitų dokumentų vertimo paslaugas bus taikomas mokestis.

Kai kurie dokumentai, susiję su aukų teisėmis, jau yra išversti į dažniausiai vartojamas kalbas, ir juos policija arba žandarai jums pateiks.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)

Jei turite negalią, dėl kurios jūsų gebėjimas bendrauti yra ribotas, jums padės tyrimą atliekančių pareigūnų ar teisėjų pakviestas vertėjas žodžiu. Vertėjas žodžiu jus lydės apklausų, susitikimų su advokatu ar teismo nagrinėjimo metu.

Jei nemokate skaityti, dokumentai jums bus perskaityti.

Jei esate nepilnametis, apklausa bus surengta atsižvelgiant į jūsų amžių ir brandos lygį, o ją atliks specialiai parengti apklausos atlikėjai, kartais dalyvaujant ir psichologui. Tais atvejais, kai reikalinga daugiau nei viena apklausa, jei įmanoma, jus apklaus tas pats tyrėjas.

Kai kuriose policijos nuovadose yra specialios patalpos su vaikams pritaikyta aplinka, kad apklausa nebūtų tokia formali.

Apklausos metu visada galite paprašyti, kad kartu dalyvautų jūsų pasirinktas suaugusysis.

Be to, jei tyrimas atliekamas dėl sunkių nusikalstamų veikų, ypač dėl bet kokių seksualinio pobūdžio nusikaltimų,

jūsų apklausos bus filmuojamos arba bent jau įrašomos.

Paramos aukoms tarnybos

Kas teikia paramą aukoms?

Paramą aukoms teikia paramos aukoms asociacijos. Šių asociacijų tikslas yra konsultuoti, teikti socialinę-teisinę pagalbą ar psichologinę paramą visoms nusikaltimų aukoms nepriklausomai nuo to, ar jos dalyvauja baudžiamajame procese.

Asociacijos kiekviename apygardos teisme turi paramos aukoms biurus, skirtus teikti pagalbą ir paramą aukoms, susijusioms su vykstančiu procesu.

Be to, specializuotos asociacijos gali suteikti tinkamą paramą konkrečių nusikaltimų (pavyzdžiui, smurto šeimoje) aukoms.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Tinkamais būdais būsite informuotas apie savo teisę gauti valdžios institucijai priklausančios tarnybos ar paramos aukoms asociacijos (kurios kontaktiniai duomenys jums bus pateikti), pagalbą. Teisės aktuose nenumatyta, kad policijos ar žandarmerijos tarnybos tiesiogiai kreiptųsi į paramos aukoms asociacijas, tačiau, kai patalpose yra pareigūnų, dirbančių socialinės gerovės srityje (socialinių darbuotojų arba psichologų), nes jų buvo paprašyta atvykti arba jie turi biurą, iš kurio gali būti iškviešti, šie pareigūnai gali jums padėti procese.

Kiekviename Viešojo saugumo departamento direktorate yra departamento paramos aukoms pareigūnas. Šių pareigūnų užduotis yra palaikyti ryšį su asociacijomis, pagerinti aukų priėmimo sąlygas, centralizuoti aukoms naudingą informaciją ir stebėti baudžiamojo proceso eigą siekiant suteikti informacijos apie tyrimų eigą.

Kiekvienoje departamento žandarmerijoje yra prevencijos ir bendradarbiavimo paramos aukoms pareigūnas.

Kai pateikiamas skundas dėl X asmens padarytų sunkių nusikaltimų, policijos pareigūnas skundo pateikėjui iš karto įteikia paramos aukoms formą, kad informuotų jį apie Nacionalinio paramos aukoms ir tarpininkavimo instituto (INAVEM) veiklą ir pateiktų paramos aukoms asociacijų ar socialinių tarnybų kontaktinius duomenis.

Vėliau prokuroras nusikaltimo auką gali nukreipti tiesiogiai į paramos aukoms asociaciją.

Įvykus nelaimingam atsitikimui, kurio metu nukentėjo daug žmonių (masiniam nelaimingam atsitikimui ar teroro aktui), paramos aukoms asociacijos gali gauti aukų sąrašą ir tiesiogiai su jomis susisiekti.

Kaip saugomas mano privatumas?

Tyrimo metu turite teisę, gavęs prokuroro leidimą, neatskleisti savo asmeninio adreso arba nurodyti žandarmerijos brigados, policijos nuovados ar trečiojo asmens (esant jo aiškiam sutikimui) adresą.

Galiausiai, galite prašyti, kad teisminis nagrinėjimas būtų uždaras, o teisėjai negalės atsisakyti tenkinti tokio prašymo, jei patyrėte išžaginimą, kankinimus ar žiaurų elgesį kartu su seksualine prievarta. Kitais atvejais teisminis nagrinėjimas bus uždaras tik tada, jei tam neprieštaraujate jūs arba kitas civilinis ieškovas.

Bet kuriuo atveju, jei nedavėte sutikimo, jūsų tapatybė negali būti skelbiama žiniasklaidoje.

Be to, paramos aukoms asociacijų teikiamos paslaugos ir šių asociacijų renkami duomenys yra visiškai konfidencialūs.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Norint gauti paramos aukoms asociacijos paramą pateikti skundą neprivaloma.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Kokio pobūdžio apsaugos esama?

Jei patyrėte smurtą šeimoje, smurtaujantis asmuo gali būti priverstas palikti šeimos namus, jam gali būti neleista lankytis tam tikrose vietose arba jo gali būti reikalaujama dalyvauti medicininio ar psichologinio gydymo programose.

Jei patyrėte savo (buvusio) sutuoktinio ar (buvusio) sugyventinio smurtą, ir jei jums gresia rimtas pavojus, prokuroras gali jums paskirti apsaugos per atstumą įrenginį (SOS telefoną). Smurto šeimoje auka taip pat gali kreiptis į šeimos bylų teismą dėl apribojančios nutarties priėmimo, kuria pažeidėjui nustatomi tam tikri draudimai, kai yra pagrindo manyti, kad iš tiesų buvo smurtaujama, ir kad aukai gresia pavojus.

Teismas jus ir jūsų šeimą taip pat gali apsaugoti nuo galimų įtariamąjį grasinimų ar jo daromo spaudimo imdamasis priemonių, kad užkirstų kelią bet kokiam kontaktui, pavyzdžiui, skirdamas kardomąjį kalinimą, teisminę priežiūrą ar kitus apribojimus.

Kas gali man suteikti apsaugą?

Už aukų apsaugą yra atsakinga teisminė institucija, kuri, atsižvelgdama į pavojų ir aukų poreikius, nurodo priimti tam tikrus sprendimus, pavyzdžiui, taikyti draudimą bendrauti ar lankytis tam tikrose vietose, pvz., aukos namuose. Sprendimai, kuriais nustatomi šie draudimai, siunčiami policijos nuovadoms ir žandarmerijos brigadoms, kurios tampa atsakingos už šių sprendimų vykdymą. Jei asmuo, kuris buvo apkaltintas arba pripažintas kaltu, pažeidžia draudimą, jis gali būti areštuotas, nes toks pažeidimas gali būti pagrindas skirti laisvės atėmimo bausmę arba apkaltinti naujo nusikaltimo padarymu.

Jei jums buvo skirtas specialus apsaugos įrenginys (SOS telefonas), galite lengvai kreiptis į skambučių tarnybą, kuri nedelsdama įspės artimiausią policijos ar žandarmerijos tarnybą, kad jos galėtų atvykti ir padėti, kai jums gresia pavojus.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo žalos grėsmę?

Baudžiamųjų veikų tyrimo policijos pareigūnas, atliekantis jūsų apklausą, yra atsakingas už pirminės informacijos, skirtos tam, kad būtų individualiai įvertinta jūsų situacija ir jūsų apsaugos poreikiai, surinkimą. Pareigūnas šią informaciją perduoda procesui vadovaujančiai teisminei institucijai, kuri priima sprendimą paskirti išsamų paramos aukoms asociacijos atliekamą vertinimą, jei mano, kad tai reikalinga. Vienas iš tokio individualaus vertinimo tikslų yra nustatyti nusikaltimo vykdytojo naudojamo bauginimo ar keršto riziką.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę baudžiamosios teisenos sistemos (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu) žalos grėsmę?

Pirmiau aprašytas vertinimas taip pat skirtas tam, kad būtų nustatyta antrinės viktimizacijos grėsmė dėl jūsų dalyvavimo baudžiamajame procese.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Itin pažeidžiamų aukų vertinimą atlieka ir paramą joms teikia paramos aukoms asociacija.

Be to, atsižvelgiant į aukos poreikius, taikomos įvairios apsaugos priemonės, pavyzdžiui:

- apklausų ir sveikatos patikrinimų skaičiaus ribojimas atliekant tik tuos, kurie yra būtini tyrimui;
- seksualinio smurto ar smurto dėl lyties atveju – galimybė, kad apklausą atliktų tos pačios lyties tyrėjas;
- apklausa, kurią tinkamose patalpose atlieka parengti tyrėjai (ir, kiek įmanoma, tie patys tyrėjai per kiekvieną apklausą).

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Nepilnametė auka ne tik turi tokias pačias teises, kaip suaugusieji, bet ir naudojami specialiomis teisėmis, susijusiomis su jos amžiumi. Todėl, kai tėvai (arba teisiniai atstovai) negali užtikrinti nepilnamečio interesų

apsaugos, teisminė institucija paskiria *ad hoc* globėją (vaiko giminaitį ar įgaliotą asmenį), kuris atstovauja nepilnamečiui ir įgyvendina jo teises.

Taip pat automatiškai paskiriamas advokatas vaiko interesams ginti, kuris turi dalyvauti kiekvienoje nepilnamečio apklausoje.

Vykstant tam tikrų nusikaltimų (ypač seksualinio pobūdžio) tyrimui gali būti atliekamas nepilnamečio sveikatos arba psichologinis patikrinimas siekiant įvertinti patirtos žalos pobūdį ir mastą ir nustatyti, ar vaikui reikalingas atitinkamas gydymas ar priežiūra. Nepilnamečio, kuris yra tam tikrų nusikaltimų (ypač seksualinio pobūdžio) auka, apklausos privalomai filmuojamos, kad nepilnamečio nereikėtų apklausti keletą kartų.

Galiausiai, nepriklausomai nuo nusikalstamų veikų, nuo kurių nukentėjo nepilnamečis, pobūdžio, kiekvienos apklausos metu jį gali lydėti pasirinktas asmuo (artimas šeimos narys, teisinis atstovas, gydytojas ar psichologas).

Įvykdžius nusikaltimą mano šeimos narys mirė. Kokios mano teisės?

Asmuo, kuris nėra nusikalstamos veikos tiesioginė auka, gali būti laikomas netiesiogine auka ir naudotis tam tikromis teisėmis.

Netiesioginė auka, mananti, kad patyrė žalą (net ir neturtinę), tyrimo stadijoje arba tada, kai byla perduota tyrimą atliekančiam teisėjui, arba posėdžio metu (jei įtariamasis stoja prieš teismą) gali tapti civiline ieškove.

Kita vertus, netiesioginės nusikaltimo aukos, priešingai nei tiesioginės, ne visada bus šaukiamos į posėdžius ar apie juos informuojamos, jei iš anksto nepateikė atitinkamo prašymo.

Galiausiai, auka turės nurodyti patirtos žalos pobūdį, kad teisėjas galėtų nuspręsti, ar galima pritarti jo arba jos civilinio ieškovo statusui, tai yra, laikyti jį teisėtu.

Mano šeimos narys tapo nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Asmuo, kuris nėra nusikalstamos veikos tiesioginė auka, gali būti laikomas netiesiogine auka ir naudotis tam tikromis teisėmis.

Netiesioginė auka, mananti, kad patyrė žalą (net ir neturtinę), tyrimo stadijoje arba tada, kai byla perduota tyrimą atliekančiam teisėjui, arba posėdžio metu (jei įtariamasis stoja prieš teismą) gali tapti civiline ieškove.

Kita vertus, netiesioginės nusikaltimo aukos, priešingai nei tiesioginės, ne visada bus šaukiamos į posėdžius ar apie juos informuojamos, jei iš anksto nepateikė atitinkamo prašymo.

Galiausiai, auka turės nurodyti patirtos žalos pobūdį, kad teisėjas galėtų nuspręsti, ar galima pritarti jo arba jos civilinio ieškovo statusui, tai yra, laikyti jį teisėtu.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Tarpininkavimas yra teisminė priemonė, kurią galima įgyvendinti, jei tikėtina, kad taip bus atlyginta aukai padaryta žala, bus nutraukti dėl nusikalstamos veikos kilę neramumai ar prisidėta prie kaltininko reabilitacijos.

Priimti sprendimą dėl tarpininkavimo gali prokuroras esant aukos sutikimui arba jos prašymu.

Jei smurtavo aukos sutuoktinis ar buvęs sutuoktinis, registruotas partneris ar buvęs registruotas partneris, sugyventinis ar buvęs sugyventinis, tarpininkavimas vykdomas tik tada, jei to aiškiai paprašė auka. Tokiu atveju smurtautojas taip pat bus įspėtas.

Jei po tarpininkavimo aukos sutuoktinis ar buvęs sutuoktinis, registruotas partneris ar buvęs registruotas partneris, sugyventinis ar buvęs sugyventinis vėl smurtavo, tarpininkavimo toliau vykdyti negalima.

Tarpininkavimo, kurį vykdyti gali būti pavesta nusikalstamų veikų tyrimo pareigūnui, prokuroro deleguotam asmeniui ar tarpininkui, metu auka suvedama su kaltininku, užtikrinant aukos saugumą ir gavus jos sutikimą su

įgyvendinimo principu ir priemonėmis. Aukos prieš jos valią negalima suvesti su kaltininku ir jokiais aplinkybėmis kaltininko ir aukos negalima palikti vienu.

Be to, ši priemonė nenaudojama, jei pasirodo, kad suvedus nusikaltimo vykdytoją ir auką pastarajai grės pavojus.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Visus Prancūzijos teisės aktus galite rasti [interneto svetainėje](#). Aukų teisės išvardytos Baudžiamojo proceso kodekse, būtent nuo 10-2 iki 10-5 ir nuo D1-2 iki D1-12 straipsnių.

■ Paskutinis naujinimas: 02/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.